

Кафедра Журналістики

26(68) ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2023

STUDIPOL

Навчально-методичні матеріали:
студентська газета

ЖУРНАЛІСТИ

ВАЖЛИВІ

День журналіста-2023 (хроніка 6-го червня)

Сьогодні ми відзначали 6 професійне свято журналістів, якби... Якби не війна. Якби зранку не прочитали в усіх публіках повідомлення про підлив Каховської ГЕС. Якби не лунали постійні повітряні тривоги...

10.00. Зустрічаємося біля пресцентру «Журналіст», усі розмови – про події в Каховці, про рідних і знайомих, які воюють на «нулі», про журналістів, які загинули або зникли безвісти. Сумно...

10.30. У Запорізькому центрі журналістської солідарності починається пряме включення Запоріжжя–Одеса–Київ. Голова Запорізької обласної організації НСЖУ Наталія Кузьменко вітає голову НСЖУ Сергія Томіленка та представників Одеської регіональної організації НСЖУ (які доєдналися до спілкування в зумі), а також присутніх колег, студентів і викладачів НУ «Запорізька політехніка» та ЗНУ.

Слово бере Сергій Томіленко: «Уже другий День журналіста ми з вами відзначаємо в зовсім не святковій атмосфері. Жорстока війна, яку розв'язали російські загарбники, усіх нас зробила воєнними кореспондентами, і про що б ми сьогодні не писали й не говорили – це все одно буде про війну. День журналіста сьогодні – це нагода відзначити всіх медійників, які працюють заради перемоги». Голова НСЖУ акцентується на фактах, пропонує вшанувати пам'ять медійників, які загинули з початку повномасштабного вторгнення, передає журналістам вітання від командувача Сухопутних військ ЗСУ Олександра Сирського. Повідомляє, що генерал Сирський подякував медійникам за важливий внесок у боротьбу на інформаційному фронті. Сергій Томіленко зазначає, що за час війни налагоджено випуск 26 місцевих газет у прифронтових містах.

Про важливість друкованих видань говорить і головна редакторка газети «Трудова слава» Світлана Карпенко: «Коли я з рятівниками приїжджаю до Оріхова й роздаю людям свіжий номер нашої газети, ми обіймаємося й плачемо... Сьогодні газета – це єдине джерело інформації на територіях, де точаться бої».

Журналісти з Одеси, Бахмута, Маріуполя, Миколаївщини по той бік екрана діляться своїми досягненнями, отримують нагороди, вітають зі святом... Юрко Юрченко (телеканал МТМ) пропонує одеським колегам власну продукцію: сюжети про волонтерів, про життя в окупації, свідчення про порушення законів і звичаїв війни. Зв'язок нестабільний, але загальна атмосфера Одещини відчутна навіть онлайн: гамір, сльози, обійми і – «Слава Україні!» після кожного виступу. «Героям слава», – відповідаємо в Запоріжжі.

Для наших студентів ця зустріч є нагодою познайомитися з провідними медійниками міста, зробити світлини, та й просто поспілкуватися.

11.30. Телеміст завершується. Усі збуджені, зворушені...

12.00. Перший поверх пресцентру «Журналіст». Людно. До присутніх долучаються ветерани журналістики та голова Запорізької ОДА Юрій Малашко. Кульмінацією події стає урочисте відкриття пам'ятної дошки Майї Мурзіній, відповідальному секретарю Запорізької обласної організації НСЖУ з 1988-го до 2012-го, яка пішла з життя в березні цього року.

Текст і фото:
Катерина ЄСЬКОВА, Дарія ГАНУЩАК

Україна: журналісти на передовій

Зараз, у ці складні часи, однією з найголовніших проблем є необхідність в отриманні якісної та неупередженої інформації, яка допоможе зрозуміти, що робити й до чого варто готуватися. Роль інформування населення завжди відводилася журналістам, та нині вони не лише виконують свої прямі обов'язки, а й воюють на передовій, засвідчуючи успіхи української армії у боротьбі з російськими окупантами. Медійники бережуть нас від пропаганди й фейків та додають віри в наші сили, а тому потребують окремої репрезентації.

2-го червня у вестибюлі київської станції метро «Золоті ворота» відбулося відкриття фотовиставки «Україна: журналісти на передовій», присвяченої Дню журналіста. Організаторами стали Національна спілка журналістів України, мережа Центрів журналістської солідарності та КП «Київінформ».

Як повідомляють упорядники, основна мета проєкту – солідарність із журналістами, що виконують свою нелегку роботу в зоні бойових дій, із журналістами, котрі потрапили у ворожий полон, із журналістами, яким удалося вибратися з окупованих і прифронтових територій та відновити діяльність своїх медіа, та загалом з усіма колегами, які потребують допомоги.

На виставці представлено 40 світлин відомих фотографів, зокрема Станіслава Юрченка, Яна Доброносова, Сергія Клименка, Дмитра Ключка, Євгена Завгороднього, В'ячеслава Касіма та інших авторів, які зафіксували роботу українських воєнних журналістів. Частину фотографій було зроблено завдяки допомозі іноземних партнерів, у тому числі Польщі, Німеччини та Литви.

Знімки зроблені у різні періоди повномасштабної війни – починаючи з тих часів,

коли всі ховалися в метро та підвалах від ворожих атак, закінчуючи деокупацією Херсонщини. На світлинах можна побачити журналістів під час обстрілів, фіксації руйнувань, розмінувань, розмов із воїнами, жителями деокупованих територій.

На виставці також розміщені банери з фотографіями медійників, які перебувають у російському полоні, переслідуються окупаційною владою в Криму, і тих, хто загинув з початку повномасштабного вторгнення. За даними Інституту масової інформації всього з 24-го лютого 2022-го року загинуло 63 медійники, і ця цифра, на жаль, збільшується.

Варто нагадати, що Національна спілка журналістів України допомагає відновленню газет із прифронтових та деокупованих територій. Деякі з видань можна оглянути в експозиції.

Виставка буде тривати до 16-го червня, аби кожен охочий зміг ознайомитися з фото та зрозуміти важливість журналістики як дзеркала сучасності, а також те, що кожне життя – крихке й дуже важливе.

Текст і фото:
Ян КРИЖНИЦЬКИЙ

В гостях у радіо «На дотик»

29-го травня студенти першого й третього курсу спеціальності «журналістика» разом із викладачами відвідали незалежне запорізьке радіо «На дотик». Майбутні медійники поспілкувалися з місцевими журналістами, ознайомилися з принципами роботи сучасного радіо та спробували себе в ролі інтерв'юваних.

Кирило Родітелєв (СН-310)

Віжн-радіо «На дотик» – незалежне місцеве мовлення, яке відрізняється від звичайної радіостанції тим, що під час бесіди гостей ще й знімають на професійні камери кінооператори. Такий підхід дозволяє краще сприймати матеріал, а також бачити співрозмовників і охоплювати навіть аудиторію YouTube.

Одна із засновниць радіостанції Ольга Вакало (дуже приємна людина й професійна журналістка та ведуча) розповіла нам про заснування медіа, ідеї й цікавих людей, які є справжніми ентузіастами своєї справи. Також кожен із нас мав можливість посидіти в кріслі гостя, провести діалог в етері та відчутти себе справжнім радіожурналістом.

Це було дивовижно. Мої уявлення про цю професію цілком збіглися з реальністю. Жива атмосфера, приємні люди, комфорт і спілкування.

У наш складний час радіостанція тримається, на жаль, лише на ентузіазмі, вмотивованості працівників та розумінні важливості донесення й розбору новин так, як цього не зробить ніхто. Але Ольга Вакало та її команда працюють над тим, щоб знайти спонсора.

Якщо хочеш стати радіожурналістом, знай – у навушниках ти будеш чути сам себе. Це прикольно – можеш краще контролювати те, що виходить із твоїх вуст; але не кожному це підходить – когось відволікає. Загалом день пройшов вдало, екскурсія теж. І навіть дощ, під який я потрапив з однокурсницею, не зміг «перебити той вайб» роботи радіожурналістом.

Марія Башкатова (СН-312)

Відчувалося, що все можна пізнавати на дотик! І цей дотик – у розмовах, атмосфері, кріслах. Усі такі доброзичливі, підштовхують пробувати говорити в мікрофон.

Було цікаво дізнатися як це – бути радійником. Людей навколо не чути, звуки чути, чути себе і співрозмовниць – наче перенесення в світ поліфонії! Так дивно вести радіобесіду. Ставити питання, як записували випуски, слухати голос Володимира Носкова у джінгли і натискати на звуки... І сидіти, коли знімають на професійні камери, дивитися в очі людині, з якою говориш, і слухати історії.

Мене здивували предмети: на столі – кримськотатарський прапор, двоє анголят, ноутбук, звукова палітра! Вразило, що на звукових кнопках стільки перемикачів! Так класно натискати на все: клавіші – наче в комп'ютерних іграх, але професійніші! І в центрі зали – підсвічене «Радіо на дотик»! Такі деталі...

Прикольно дивитися, коли хтось у кадрі розмовляє з Ольгою Вакало, і спостерігати на екрані – коли знімають різні камери – як усе перемикається і слухати стендапи, хто навіщо пішов у журналістику.

Ми весело шукали дорогу, дехто потрапив під дощ. Доки йшли, ми класно загубилися і плітували. Радіо «На дотик» надзвичайне! Якщо не поспішаєте, по дорозі до нього зустрінете жовтого пуделя на велосипеді...

Воркшоп просто неба

14-го травня другокурсники разом із своєю кураторкою, доценткою кафедри журналістики НУ «Запорізька політехніка» Іриною Тонкіх зустрілися на воркшопі «Технологія створення репортажу та опитування для онлайн-медіа».

«Це було дуже неочікувано та цікаво водночас, – ділиться своїми враженнями студентка Еліна Тіліліна, – понад рік ми не «вилазили» з онлайн пар, і цей захід – наче ковток свіжого повітря та можливість побачити своїх одногрупників не лише на екрані ноутбука».

Студенти разом із кураторкою посеред міста шукали локації для зйомки та ідеї сюжетів для своїх власних інтернет-видань. Під час воркшопу їм пощастило відвідати виставку переможців міського образотворчого конкурсу «Моя українська весна» в Запорізькій дитячій художній школі.

«Ще на порозі я відчула всю енергію того місця. Нам вдалося побачити, як діти малюють свої шедеври на великих мольбертах. Видовище зачарувало! Ми не могли відірватись від тієї краси, насолоджувалися кожною секундою», – розповідає Еліна.

Не минули студенти й виставку просто неба на проспекті Маяковського, а саме експозицію робіт українського художника Олега Грищенка з серії «Плакати воєнного часу». Воркшоп другокурсники завершили спілкуванням з містянами на теми своїх блогів. Хтось питав про використання соціальних мереж, а хтось – про відпочинок під час воєнного стану.

Еліна каже, що спочатку було ніяково й страшно підходити до людей і ставити запитання, бо не всі погоджувалися відповідати. Але наші студенти не зважали на відмови й наполегливо йшли до мети. Усе вийшло. Зібраний матеріал згодом буде продемонстровано у власних інтернет-виданнях.

Вікторія ШВЕЦЬ (СН-311)

Ян Крижницький

Щороку 18 травня вся Україна згадує жертв депортацій кримських татар. Небайдужі до трагедії читають молитви, переглядають відео, влаштовують зустрічі, де кожен може розповісти про свою долю та очікування щодо майбутнього Криму. У приміщенні Центрального вокзалу Києва проходить один із таких заходів, присвячений цій даті. Локація вибрана не випадково: для кримських татар вокзал свого часу був точкою неповернення. Вагони, колії, стукіт коліс – усе навіює сумні думки. Тут багато журналістів, медійних діячів, самих кримських татар та всіх тих, кому не байдужа доля цього багатостраждального народу. Минулого року не вдалося провести жодних заходів через повномасштабне вторгнення, але цього річ ми можемо повноцінно зануритися в трагедію, що трапилася майже 80 років тому.

Входиш – і по боках бачиш фотовиставки. Назви кажуть самі за себе: «Злочини вустами очевидців» та «Історії з окупованого Криму». На кожному полотні – долі тих, хто пережив примусову депортацію й не скорився перед винищенням; вирішив говорити про це, а не мовчати. Організатори пропонують програму виступів, а також книжку, де міститься інформація про те, як, коли й скільки було вивезено кримських татар. Серед спікерів можна побачити імена як представників кримськотатарської спільноти та членів Меджлісу, так і політиків. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець виступає першим. Він розповідає про те, що Радянський Союз активно депортував і знищував національні меншини, та нагадує, що Росія продовжує цей курс – ще з 2014-го здійснює той же самий військовий злочин, той же геноцид.

Відомо, що всього було депортовано близько 200 тисяч кримських татар, з яких загинуло 46% (майже 100 тисяч), а ще 100 тисяч покинули Крим після початку окупації півострова Росією.

«Учора [17 травня] Російська Федерація показала: тільки за те, що люди не бояться казати, що вони за Україну, ув'язнила в колонії суворого режиму на 12 років Аліму Суф'янову та Сейрану Хайредінову, а Олександра Сізікова – на 17 років, – проголосив Дмитро Лубінець, – причому Олександр – інвалід першої групи, незрячий. Росія боїться навіть незрячих людей, які нвідверто висловлюють

«Коли ми вернемося...»

свою позицію».

Аналітикиня Центру прав людини ZMINA Онісія Синюк нагадує про те, що нам важливо говорити про злочини Російської Федерації, адже вони будуть повторюватися, як було свого часу з кримськими татарами:

«Ця безкарність дозволяє Росії чинити геноцид і зараз. Ми, на жаль, є свідками повторення цього злочину через те, що не було належного засудження й справедливого за нього покарання. Онісія Синюк зазначає, що Росія – злочинна держава, яка потребує покарання: «Коли ж є вибір між тим, чи загинути під обстрілами, чи зазнати переслідування, чи потрапити за ґрати за найменший прояв прокримської позиції чи своєї кримськотатарської ідентичності або виїзд – це не вибір. Люди змушені виїжджати просто тому, що вони бояться за своє життя, і це теж депортація».

Згодом на екрані з'являється відео. Воно коротке, але цілком зрозуміле: тут найвідоміші представники кримськотатарського народу говорять про свій біль, тугу, ідеалізацію Сталіна та ненависть до окупантів. Зокрема ми бачимо Мустафу Джемілева, Різу Шевкієва, Ахтема Чийгоза, Рефата Чубарова та інших відомих діячів та політиків. Відео недовге, але сповнене туги та суму.

До слова запрошують Еміне Джапарову – Першу заступницю Міністра закордонних справ України. Вона розповідає про своє дитинство в Криму та ще раз наголошує на важливості того, що Крим – це Україна і що «Росія різних часів завжди

штучно створювала міфи, намагаючись дистанціювати кримських татар і українців».

«Крим – це союз, який складається з корінного населення – кримських татар, караїмів, кримчаків – та українців, і про це теж важливо говорити. Про те, що ті злочини, які сьогодні коїть Російська Федерація в Криму – це повторення, по суті, всього того, що робила Російська імперія, Радянська Росія та путінська Росія», – наголошує Еміне.

«Немає країни Росія, яка підтримує тероризм, Росія і є терорист», – ця цитата Дмитра Лубінця стає поступово темою розмови. На думку Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, світ частково відповідальний за те, що Путін пішов далі у 2022-му, але він уже зрозумів, що у відповідь на агресію отримує агресію. Не варто спонукати Україну сісти за стіл переговорів. Росія насправді – терорист, ціль якого – забрати якомога більше територій та стерти історію України, зокрема Криму. Кожен з промовців, серед яких Олексій Тільненко – Голова Правління ГО КримSOS, Мартін-Олександр Кислий – історик, Еміне Джапарова та Ескендер Барієв – члени Меджлісу, додає своє слово в скарбничку. Основні ідеї: кримські татари багато страждали; те, що сталося 1944-го року – злочин проти людяності й по факту геноцид; місце Криму – в Україні.

Згодом усі припиняють обговорення проблеми впливу на країну-агресора й дивляться на екран. З нього доноситься голос кримськотатарської молоді, сильний

і гучний. Одразу повертається віра в наше покоління і в те, що Україна буде сильною й потужною.

Майже всі учасники відео залишили півострів ще в 2014-му, коли він був уже окупований, і кожен з них висловлює щирі тугу за Кримом та бажає туди повернутися.

«Я там залишив щонайменше половину своєї душі, я не відчуваю себе собою, якщо я не там [у Криму]», – каже хлопець на ім'я Льоман, який зараз перебуває в материковій Україні. Його підтримують інші учасники, зазначаючи, що Крим – їх справжній дім, і що, навіть перебуваючи в кордонах держави, де народилися, сумують за ним. Під час перегляду мені пригадується чимало історій переселенців, які вимушені тікати від війни, від переслідувань, від росіян далеко за межі домівки. Те, що ми переживаємо зараз, для кримських татар – постійне явище.

На питання «Що для вас означає 18 травня?» у кожного з учасників схожа відповідь:

«18 травня це для мене – день пам'яті про те, що постраждали наші предки, якою ціною вони дарували нам це життя», – Ельмаз.

«18-го травня я відчуваю жаль, але й злість, тому що розумію, наскільки все це було злочинно й несправедливо», – Мавіле.

«Ми ніколи не маємо забувати, що зробила Росія з нами, з нашим народом. Ми збереглися як народ, хоча нас не так багато залишилося. Ми маємо продовжувати свій шлях з гордістю, показувати, який красивий наш народ, який сильний», – Сафіє.

І цього більш ніж достатньо. Це думка всього народу, що опинився далеко від Батьківщини ще у 2014-му році. Усі в залі мовчать – тому що не знають навіть, як відреагувати – заглиблені у свої думки.

Далі – трохи про майбутнє. Мрії, надії, конкретні дії – усе це обговорюється в найближчі пів години. Особливої уваги заслуговують думки про реінтеграційні процеси, на яких акцентують міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук та Постійна Представниця Президента в АР Крим Таміла Ташева.

«Безумовно, Крим має бути максимально поєднаний з материковою частиною України та, звісно, максимально вписаний у європейську інфраструктуру», – вважає Ташева. Вона називає процес інтеграції з Україною та витіснення російських військ і росіян загалом «дружньою мілітаризацією», що означає поступове повернення українських військ на територію Криму, органічне злиття військової сили з мирним життям.

«Ми маємо розглядати відновлення Криму... так, як бачать його мешканці, кримські татари. Саме таке поєднання нашої української державності та розуміння духу, розуміння та відчуття того, що насправді потрібно півострову та його корінному народу – кримським татарам. Якщо поєднаємо, то це й буде тим, що не дасть більше ніколи зникнути з нас, вчинити геноцид і думати, що все це мине безкарно. Ми обов'язково відновимо наш український Крим», – під-

тверджує пані Верещук та натякає на те, що існує чимало ініціатив зі звільнення та налагодження життя півострова після деокупації, більшість з яких вже опрацьовуються у Верховній Раді.

Але неможливо розповісти про Крим майбутнього без представників молоді. Цього разу запросили Розальє Бекірову – онучку Едема Бекірова, відомого політичного діяча. Вона бачить Крим квітучим, незалежним і під українським прапором та вважає, що починати відбудову треба саме з молоді. Молодь є двигуном прогресу, тож слід спонукати її повертатися до Криму, а також повернути зросійщених людей до проукраїнської позиції. Акцент має бути на освіті, вважає Розальє, а також на розповіді правди про Крим.

Після виступів мені на думку спадає цитата Мартіна-Олександра Кислоґо: «За своєю садибою має доглядати господар». Цими словами можна описати загальну позицію українців та кримських татар – кожен має бути на своєму місці, у своєму домі. До цієї цитати можна додати вірш кримськотатарської поетеси Лілії Буджурової «Коли ми вернемося», перекладений з російської українською.

Усі виступи викликають сильні емоції, іноді на очі набігають сльози... Надихає те, що всі кажуть: надія є, і вона скоро справдиться, коли ми виженемо окупанта з нашої землі та повернемо рідний Крим. Ці настрої скрізь: і на екрані, де показують відео, й на світлинах фотовиставок. Ніхто не сумує, хоча привід для цього є: повсюди лунає кримськотатарська мова, обговорюються спогади про Крим, шляхи розвитку півострова. Так, депортація – це трагедія, і про неї треба пам'ятати, але постійно сумувати – не вихід. Настав час рухатися далі, у напрямку до возз'єднання з Україною, Європою та НАТО. Це наша спільна з кримськими татарами мета, якої ми обов'язково досягнемо.

«Career Forum»: вдалий початок

Студенти й викладачі факультету соціальних наук, зокрема й кафедри журналістики, взяли участь в організації зустрічі з успішними представниками бізнесу «Career Forum», яка відбулася 20-го травня. Це новий, дуже динамічний і ефективний формат діалогу з майбутніми студентами, під час якого можна було почути історії успіху відомих людей, поспілкуватися зі спікерами, з'ясувати, які навички та знання стануть у нагоді при виборі професії, отримати корисні рекомендації від фахівців.

Абітурієнти пересувалися локаціями, в кожній з яких можна було поспілкуватися зі спікерами: Костянтином Кошеленком – заступником Міністра соціальної політики України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, Олексієм Пучковим – підприємцем, директором виробництва «Урожай», засновником «Майстерні пончиків», мережі столових «Кухня» та співвласником кав'ярні «20/56», Оленою Жук – головою Запорізької обласної ради, Анною Бобіно – співзасновницею мікромедіа «яктитам», head of CC «UINNO», Романом Слободянком – генеральним директором ПАТ «Запоріжсталь», Андрієм Драчем – директором південно-східного макрорегіонального управління АТ КБ «Приватбанк», Сергієм Веретюком – керівником проєкту Noosphere Engineering School, кандидатом технічних наук.

В умовах воєнного часу таке спілкування набуває особливого значення, адже протягом кількох років навчання в нашому місті здійснюється переважно в онлайн-режимі. Школярі, які прийшли до нашого університету 20 травня, занурилися в атмосферу свя-

та й цікавої та корисної інформації. Звісно, й нам дуже хотілося послухати спікерів, але треба було представляти свої локації, розмовляти з майбутніми абітурієнтами, допомагати їм орієнтуватися в «лабіринтах» нашого вишу. Сподіваємося, що такі форуми стануть традиційними в нашому виші.

Вікторія ШВЕЦЬ (СН-311)

Фото: Антон Кривцун, Юлія Роншина

Страх, недоспані ночі, смуток, АБО Порція цікавої інформації щодо захисту курсових в СН-310

9-го травня 2023-го року в групі СН-310 відбувся захист перших у їх житті курсових. Третьюкурсники спробували себе в написанні наукових робіт, хоча були впевнені, що писати їх не будуть зовсім. Чесно кажучи, ми були дуже здивовані, коли на першій парі у вересні викладачка Катерина Єськова повідомила нам новину про те, що «першим ластівкам» все ж доведеться створювати роботу такого формату. Сам захист повинен був відбутися ще наприкінці лютого, проте його весь час переносили, бо більшість студентів не встигали з написанням.

На захисті була присутня комісія в складі викладачів кафедри: Галини Волинець, Наталі Островської та Катерини Єськової.

Захищали роботи, демонструючи цікаві презентації, наступні здобувачі освіти:

- Діана Пилипенко з темою «Особливості функціонування студентської газети «STUDPOL»», науковий керівник Єськова К. В.;
- Інна Рябчук із темою «Особливості створення студентської газети», науковий керівник Єськова К. В.;
- Едуард Капітонов із темою «Соціокультурний аспект журналістики в умовах воєнного часу», науковий керівник Панченко С. А.;
- Юлія Роншина з темою «Специфіка висвітлення новин в телеграм-каналах під час війни», науковий керівник Тонких І. Ю.;
- Олександр Носок із темою «Воєнний сторітелінг в умовах повномасштабної російської вторгнення в Україну: досвід «Суспільного»», науковий керівник Скуртул Г. С.
- Микита Кононов із темою «Специфіка висвітлення повно-

масштабної російсько-української війни в запорізьких телеграм-каналах», науковий керівник Хітрова Т. В.

Троє студентів із групи тільки планують демонструвати проведене дослідження:

- Тарас Марченко з темою «Специфіка створення фотоблогу: від концепції до наповнення», науковий керівник Волинець Г. М.;
- Кирило Родітелєв із темою «Гендерні стереотипи у медіа-просторі», науковий керівник Погребна В. Л.;
- Нікіта Калужин із темою «Формат сторітелінгу в онлайн-медіа: типологія, сюжет, структурування контенту», науковий керівник Волинець Г. М.

Перед захистом було проведено опитування серед студентів, завдяки якому стало відомо, що:

- лише двоє створили роботу протягом 10–12 днів, інші витратили на дослідження більше одного місяця;
- для більшості студентів найскладнішим у роботі було змусити себе почати, для двох – створити вступ і знайти необхідні джерела;
- троє студентів задоволені своєю роботою повністю, але є й ті, хто поставив собі оцінку в 1 бал;
- лише один із дев'яти опитуваних поділився, що науковий керівник лише іноді допомагав із написанням, інші повністю задоволені співпрацею;
- майже всі, за виключенням одного студента, не планують змінювати наукового керівника під час написання кваліфікаційної роботи бакалавра.

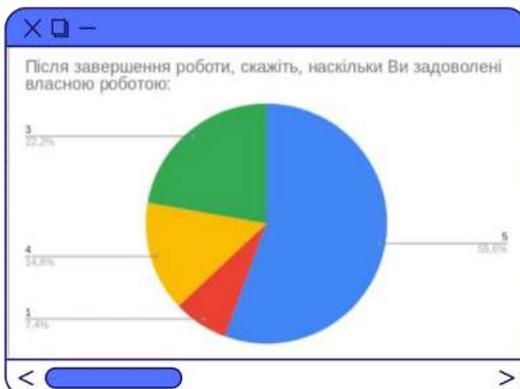

Фото: Canva

Дуже багато студентів, як тільки чують слово «курсова», відразу хапаються за голову, починають хвилюватися та дивитись tutorіали на Ютубі. Так було й з нашою групою, адже ми з початку навчання були впевнені, що писати «курсачі» не будемо. Та часи наразі такі, що навчальні плани змінюються щороку, тож довелось зануритися в наукові пошуки.

Тим, кого охоплює страх при слові «курсова», хочу сказати: **don't panic!**

Насправді провести наукове дослідження означає:

- отримати величезну порцію корисної та цікавої інформації;
- відчувати себе справжнім дослідником, який робить корисну справу для майбутніх здобувачів освіти;
- зайнятися саморозвитком, бо процес дослідження теми затягує;
- поспілкуватися та відкритись науковому керівнику, трохи більше дізнатись про одного цікавої інформації;
- з користю провести час (коли я писала, то час летів немов ракета, що мчить до космосу).

Найголовнішим у створенні курсової роботи, для мене особисто, є підтримка наукового керівника. Катерина Вікторівна запропонувала писати про те, в чому я розбираюсь, у чому я, як

«риба у воді». Ми часто спілкувалися під час онлайн-конференцій у Zoom, коригували план роботи та працювали в спокійному темпі.

Запам'ятайте: аби створити роботу, не панікуючи, гарно її вчитати та бути спокійним на захисті, потрібно

- **писати заздалегідь!** Зимові канікули – найкращий час: і викладач не так завантажений, і ви не розриваєтеся між виконанням домашніх завдань і науковою роботою;
- **писати про те, що цікаво!** Якщо вам дісталася невідома й незрозуміла тема, в якій ви нічого не тямите, поговоріть про це з керівником – упевнена, досягнете порозуміння;
- **писати, враховуючи всі правки викладача!** На це необхідно звертати увагу, адже, по-перше, викладач «свіжим поглядом» знайде помарки в тексті; по-друге, це людина освіченіша, ніж ви, досвіду в неї набагато більше, тому обговоріть – та затвердіть.

Цей страшенно цікавий шлях ми вже пройшли. Бажаю успіхів усім студентам, які лише будуть проводити власне дослідження! До зустрічі через рік, тоді поговоримо вже про бакалаврські!

Діана ПИЛИПЕНКО (СН-310)

«Бджілка-трудівниця», або інтерв'ю зі студентом-першокурсником

Усім читачам нашого видання привіт! Хочу познайомити вас із цікавою та дуже неординарною людиною, яка нещодавно вступила до нашого університету.

– **Привіт, Діано, розкажи трішки про себе.**

– Привіт! Ох... Низький чувачок, який колись хотів стати художником. Малює, але посередньо, пише потрошку, іноді дивиться історичні відосики, але через погану пам'ять усе забуває. Бачить у всьому красу та фотографує майже кожен камінчик, має двох чудових котів та чотири пари окулярів. Дуже прошу, до речі, звертатися до мене, використовуючи чоловічі займенники.

– **Добре, немає питань. Я знаю, що ти маєш псевдонім. Який він? І чому тебе не влаштовує власне ім'я?**

– Тому, що паспортне ім'я викликає в мене дискомфорт і відчувається не моїм, а наче так звучить когось іншого. Мій псевдонім – Ян Крижицький.

– **Я знаю, що ти захоплюєшся тематикою ЛГБТК-спільноти. Тобі є що сказати з цього приводу?**

– Багато чого. Можна навіть почати з такого питання, як страх розповісти про свою орієнтацію чи гендер

(інакше кажучи, зробити камінг-аут) через можливе засудження та навіть ризик насилля (так звані зґвалтування для корекції орієнтації чи «Бог дав тобі таке тіло, живи з ним»). Так, наше суспільство стає ліберальнішим, але... Все одно страшно сказати: «я не жінка, а чоловік», «я не люблю хлопців, я люблю дівчат» (якщо ти, наприклад, дівчина), «я використовую займенники вони/їх» тощо. Це одна з проблем, яку треба поступово вирішувати. На щастя, ситуація поступово змінюється на краще – наприклад, у мене за рік навчання був лише один випадок засудження за мою трансгендерність та використання альтернативних імен і займенників він/його замість вона/її. Усі інші поважають мій вибір, за що їм щира дяка. Тож закликаю представників ЛГБТК-спільноти, які можуть читати це інтерв'ю: не бійтеся! Ви не одні, хоч як би самотньо ви не почувалися.

– **Розкажи, будь ласка, чому ти обрав саме нашу Політехніку, а не, наприклад, Київську? Ти ж живеш у столиці, це було б логічно.**

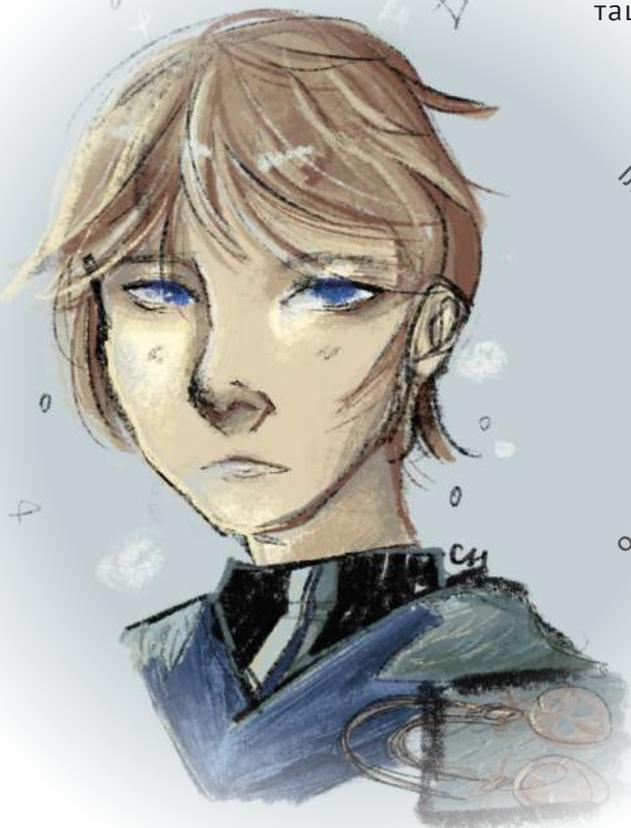
– Причина проста – бюджет дали саме тут... Насправді в мене не було навіть думок про Запорізьку (та й про Київську теж, в принципі – мені хотілося у Львів) Політехніку, бо мені з запорізьких вишів було відомо лише про ЗНУ). До того ж я в Києві не на постійній основі, а вимушено – через окупацію мого селища в Мелітопольському районі... Мабуть, коли закінчиться війна, я переїду в Запоріжжя та буду відвідувати пари вже там.

– **Поділися враженнями про кафедру журналістики, викладачів, студентів.**

– Зарано про це говорити, бо я мало з ними знайомий. Проте, судячи з того, що я бачу і чую, кафедра журналістики – це про постійне самовдосконалення в улюбленій справі. Кожен тут зацікавлений у розвитку журналістики та в покращенні своїх навичок, що рідко де зустрінеш.

– **Я не даремно зробила акцент саме на кафедрі журналістики, адже ти здобуваєш одразу дві вищі освіти в нашому університеті. Навчаючись на маркетолога й журналіста одночасно, мені здається, ти вже можеш розказати про свої спостереження: чим відрізняються кафедри, а саме ставленням викладачів, рівнем складності, і взагалі – чому саме ці дві спеціальності?**

– Я не можу порівнювати об'єктивно, бо спілкуюся з викладачами кафедри журналістики лише в заочній формі:

Ілюстрація Яна Крижицького

пишу та здаю контрольні, відвідую установчі сесії. Але, судячи з мого досвіду, обидві спеціальності по-своєму складні, бо потребують різної категорії навичок: на маркетингу ми вивчаємо економіку та вищу математику, а на журналістиці – фотожурналістику, журналістську етику та інші спеціальні дисципліни. Вони дуже й дуже різні, як за методами, так і за самою суттю. Викладачі мені більш приємні на журналістиці, тому що я не мав з ними серйозних проблем, як-от на маркетингу, де є декілька викладачів, які тиснуть на нерви... У журналістиці взагалі немає поняття «важливіший предмет», і тому немає поведінки на кшталт «мій предмет найкращий, вчіть лише його, пишть 100500 конспектів і здавайте все за пів року до потрібного моменту».

За складністю – хм... журналістика. Маркетинг у нас поки що на лайті – ми буквально зараз вчимо історію, а з профільних – лише мікроекономіка, яка теж не особливо складна. А ось журналістика дає тобі все й одразу, через що іноді важко зібратися та зрозуміти, що взагалі від тебе вимагається.

– Чим ти ще захоплюєшся, окрім паралельного навчання на двох спеціальностях?

– Та багато чим – починаючи від криміналістики, закінчуючи малюванням. Одразу так і не розпишу, бо це займе половину інтерв'ю.

– Ти зараз мешкаєш у столиці України, розкажи про Київ зсередини. Який він? Чи подобається тобі життя в серці нашої держави?

– Київ – складне місто. По-перше, тут різкий контраст між лівим і правим берегом – кажу як людина, яка жила свого часу й там, там. Правий берег – це старий Київ: тут більше споруд з історією; в той час як лівобережжя сповнене новобудовами.

Порівнювати їх некоректно, але різниця доволі відчутна. По-друге, тут різні люди – дуже-дуже-дуже різні. Якщо ви консервативна особа, вам буде важко звикнути до «персон без статі» та «фріків», яких чимало блукає по місту. По-третє, тут немає такої мережі маршруток, як у Запоріжжі (хто читав мій пост на тему відвідин заходу, присвяченому кримським татарам, зрозуміє). Більшість користується метро, що доволі незвично для мешканців того ж Запоріжжя чи Херсону, де метрополітену нема (гучне доволі). Так, він швидкий, але є тихі місця, де можна відпочити. До речі, гарно сказано про «серце нашої держави», бо де-факто воно таким і є: тут чимало визначних місць. Наприклад, ви знали, що «Бабин Яр» – це чудовий великий парк посеред міста, а не лише сумне урочище, де вбили чимало євреїв в 1940-х? Що Троєщина – це рай для любителів естетики багатоповерхівок? Ось і я до переїзду сюди цього не знав.

– Ти згадував, що ви з Мелітопольського району. Розка-

жи, як ви виїхали з-під окупації?

– Мені пощастило, що росіяни прийшли лише наприкінці березня: у нас був час проаналізувати події й зібрати необхідні речі та гроші. Виїхали 8-го квітня 2022-го року на старенькій «Таврії», ретельно помитій та відремонтованій, з кішкою в переносці, трьома рюкзаками з речами та загадковим пакунком у багажнику. Їхати було 2 години до Запоріжжя, але кожен блокпост забирав купу часу – були питання, перевірки телефонів, тоді батько витягав щось із загадкового пакунку й давав окупантам. Ті чогось усміхалися і пропускали без проблем. Там були цигарки, які батько курих колись. Зрештою я його змусив перейти на електронні, і це, схоже, полегшило виїзд. Здебільшого на блокпостах були буряти та інші малі народи, які проживають у РФ. Загалом усі байдуже пропускали, переглянувши документи; лише деякі чіплялися з питаннями: хто ти та куди їдеш. Ближче до Запоріжжя ми чули вибухи – перші в нашому житті, бо селище наше було окуповане практично без бою: росіяни тихо зайшли та повісили свої «ганчірки», які були зірвані в перші хвилини.

– Як тобі наша студентська газета? І що ти відчув, коли увійшов до редколегії?

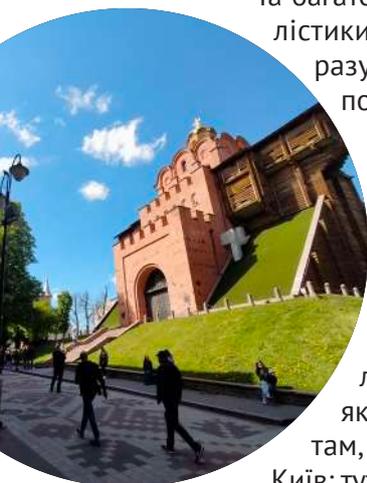
– Мені все подобається: наші матеріали, верстка, керівництво. Це дуже круто – відчувати себе частиною такої багатогранної та цікавої команди. Відчуття свої я погано пам'ятаю – це між сильною мотивацією щось зробити та страхом невдачі. Наче вам дали якесь цікаве, але складне завдання, і у вас змішані відчуття. Так і в мене було, власне. Та й зараз мені іноді незручно, хоча розумію, що це мої перші кроки, перший колектив такого формату, тому такі хвилювання природні.

– Щиро дякую тобі за діалог та дуже ґрунтовні відповіді на кожне з моїх питань!

На цьому ми поставимо крапку (або кому), бо життя нашого студента дуже цікаве та різнобарвне. До нових зустрічей!

**Інтерв'ю взяла
Діана ПИЛИПЕНКО
(СН-310)**

**Фото:
Ян Крижницький**

Документальні фільми: від журналістів про журналістів

1. «Вбивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди»

Убивство відомого українського журналіста грузинського походження Георгія Гонгадзе вже протягом багатьох років викликає резонанс у суспільстві. Схоє ще в 2000-му році, воно так і не було розкрито, що викликає чимало запитань до тодішньої влади.

Фільм присвячений не лише самому факту вбивства та пов'язаним із ним розслідуванням, а й спогадам друзів та близьких, а також тому, як Гонгадзе вплинув на українську журналістику.

2. «Окупація»

1-го березня 2022-го

року російські війська входять до Херсону. Це знаменує собою початок окупації, що супроводжувалася знущаннями, вбивствами та гвалтуванням простих українців, які лише хотіли жити.

Але місто швидко стає центром українського опору окупантам і, незважаючи на відрізанисть від вільної України, на всі страждання та страх, активно бореться й демонструє свою проукраїнську позицію. Про все це, а також інші реалії життя в окупованому Херсоні розкаже і покаже місцевий журналіст Дмитро Багненко, якому довелося перебувати в місті майже весь час окупації.

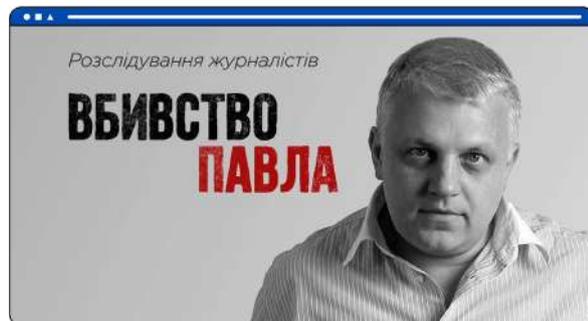
3. «Одного разу в Маріуполі»

Короткометражний документальний фільм про журналіста-волонтера Максима Грабовського, який на момент початку повномасштабного вторгнення жив і працював у Маріуполі. У стрічці задокументовано життя міста під час окупації, грабунки та вбивства з боку рашистів, роботу волонтерських організацій та страх, що скував усе населення. Усе описано простими, але проникливими словами, а ключову роль відіграє волонтерський штаб «ХАЛАБУДА», у якому разом із колегами працював і сам Макс. Фільм є частиною міжнародного журналістського проекту «Україна'22: щоденники війни».

4. «Вбивство Павла»

Документальний фільм, присвячений убивству журналіста Павла Шеремета (його автівку підірвали 20-го липня 2016-го року). Шеремет у своїх виступах критикував владу, тому логічно припускати, що його хотіли позбутися «вищі кола». Попри всі обіцянки, офіційне розслідування йде дуже повільно і дотепер немає відповіді на більшість питань.

5. «Ефект присутності»

«Ефект присутності» – повнометражний фільм про роботу військових журналістів під час повномасштабного вторгнення Росії в перші дні війни, присвячений пам'яті журналіста – майора Олексія Чубашева. Бої за «ворота до Києва» – село Мощун, а також за Бучу, Лисичанськ та Сєверодонецьк та інші – усе це знімалося та документувалося не лише небайдужими громадянами, а й професійними кінооператорами.

6. «Рік (2 частини)»

Проект відомого українського журналіста та мандрівника Дмитра Комарова, який не можна пропустити. Він присвячений річниці з початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України; реакції українців та влади на ситуацію; тому, як оборонялася країна в перші тижні й чому ми вистояли. Тут чимало моторошних кадрів та спогадів, що викликають злість, ненависть до окупантів. Велику увагу приділено деталям та запису всього, що відбувалося навколо.

До речі, це один з небагатьох документальних журналістських фільмів, в яких беруть участь такі люди, як Володимир Зеленський та Валерій Залужний.

Розмови про важливе: 5 подкастів про рівність

Рівність є однією з найважливіших цінностей у сучасному світі. Вона стосується всіх людей, незалежно від статі, національності, релігії, віку, орієнтації чи будь-якої іншої ознаки. Усі люди мають однакові права, можливості та обов'язки перед законом та суспільством.

Навколо цієї теми точиться багато дискусій, не минули її й подкасти. Вони дають можливість почути думки та історії людей з різних куточків світу, які зіштовхнулися з дискримінацією та нерівністю. Крім того, подкасти про рівність можуть бути важливим інструментом для побудови діалогу та порозуміння між людьми з різних культур та соціальних груп. Вони надають платформу для обговорення складних питань та поглиблення знань з тем, які мають важливе значення для нашого суспільства.

Зібрали для вас добірку подкастів на тему рівності, які варто послухати.

«Спільні знаменники»

Автор подкасту – Володимир Беглов, український письменник, журналіст, співзасновник «Радіо Сковорода» та «The Ukrainians».

Ведучий говорить про те, що стосується прав людини, та пояснює, чому це важливо. Він піднімає теми гендерної рівності, домашнього насильства; прав ЛГБТК-спільноти, дітей, людей з інвалідністю; міжнародної дипломатії. Ведучий вважає, що права людини є найважливішою цінністю, а життєві історії його гостей стають частинами історії прав людини в Україні.

«Це зробила вона»

Авторки та автори: журналістки Ірина Славінська та Вікторія Ермолаєва, письменник Сергій Осока та репер Freel.

Сотні українських жінок зробили значний внесок у галузі науки, мистецтва, літератури та спорту, але часто їх імена залишаються невідомими. Гості розповідають історії про видатних українок, а також ламають стереотипи про «жіночі професії». Загалом ведучі та гості розкрили історії 39 українок, які стали відомими в різних сферах життя: Варвара Ханенко, Софія Левицька, Катерина Білокур, Ольга Кобилянська та інші. Подкаст «Це зробила вона» є важливим джерелом натхнення для молоді, яку цікавить історія, адже суспільство повинно побороти стереотипи про те, що деякі галузі є виключно «чоловічими».

«Рівні права жінок»

Німецька серія подкастів, створена представницею з питань рівних можливостей міста Бад-Ольдесло Маріон Гурліт.

Ведуча разом з гостями висвітлює різноманітні аспекти жіночої проблематики: від дискримінації на роботі та в суспільстві до стереотипів про жінок у засобах масової інформації. У кожному епізоді до студії запрошують різних гостей: жінок-активісток, журналісток, політичних діячок, науковиць та інших експертток.

«Повсякденні феміністки»

Німецький подкаст «Повсякденні феміністки» – це проєкт, що зосереджується на повсякденних проблемах та темах, що стосуються жінок у сучасному світі. У кожному епізоді ведучі програми говорять про різні аспекти фемінізму, які можуть вплинути на життя жінок, відносини між статями та гендерну рівність. Соня Коппіц – журналістка, Йоганна Фреліх Сапата – коуч із повсякденного фемінізму. Щотижня вони обговорюють побутові ситуації, які здаються дрібницями, але насправді дуже важливі.

Теми, яких торкається програма, можуть бути дуже різноманітними: від сексизму на роботі та насильства над жінками до сексуальної орієнтації та репродуктивних прав. Окрім того, у програмі розглядаються такі питання, як роль чоловіків у фемінізмі, інтерсекціональність та інші теми, які стосуються гендерної рівності та прав жінок.

Подкаст «Повсякденні феміністки» надає можливість дізнатися різні погляди на теми, що стосуються гендерної рівності, та допомагає поширювати інформацію про проблеми, з якими стикаються жінки в сучасному світі.

«Нежіночий»

Англійський подкаст, створений журналістками Крістен Конгдон та Керолайн Ерншоу. У кожному епізоді вони досліджують різні аспекти життя жінок та гендерних меншин.

Ведучі зосереджуються на різних аспектах, пов'язаних з жіночою ідентичністю, гендерною нерівністю та соціальною справедливістю. Вони говорять на такі теми, як вставлення до вагітних на підприємствах, заробітна плата жінок, культурна апропріація, розриви в доходах тощо.

У кожному епізоді Конгдон та Ерншоу спілкуються з експертами, активістами та людьми, які переживали проблемні ситуації. Вони також досліджують історії жінок, які змінювали світ, але не завжди отримували належне визнання.

Юлія РОНШИНА (СН-310)

«Неважливо, якою мовою говорити, головне – знайти спільну мову»

Рецензія на кінострічку «Заборонений»

Діана ПИЛИПЕНКО (СН-310)

Василь Стус – шістдесятник, український письменник і публіцист. Він – той, хто попри все прагнув свободи в усьому: мислити, говорити, писати, кохати, працювати. Його гірка доля багатьом із нас відома, але зараз хочу зануритись у світ цього героїчного українця, на честь якого написана книга та відзнятий фільм.

4 вересня стало сакральною датою для митця. Саме в цей день у 1965-му році він разом із волелюбними однодумцями виступив проти Радянської влади, яка безпідставно заарештувала українських діячів. Акція протесту відбулася під час прем'єри художнього фільму режисера Сергія Параджанова «Тіні забутих предків». У цей самий день, проте 20 років потому, засуджений на 10 років і замордований тортурями, в колонії Пермського краю Василь Семенович пішов із життя.

Стрічка «Заборонений», яка спочатку мала назву «Птах душі» або «Стус», ще під час знімального процесу призвела до гучного скандалу. Це відбулося через людину, яка аж ніяк не допомагала у свій час Василю Стусу – навпаки, запроторила його за ґрати, хоча виконувала обов'язки адвоката. Ця людина – Віктор Медведчук, усім нам відомий як кум президента РФ. Саме він брав участь у суді,

де письменнику висунули обвинувачення в антирадянській агітації та пропаганді.

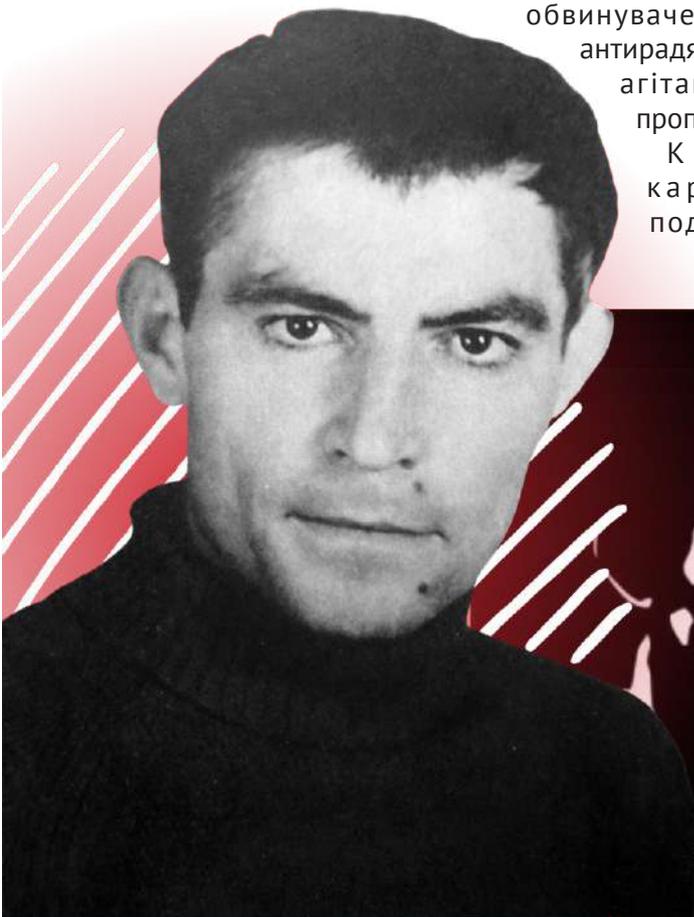
К і н о -
к а р т и н а
п о д і л е н а

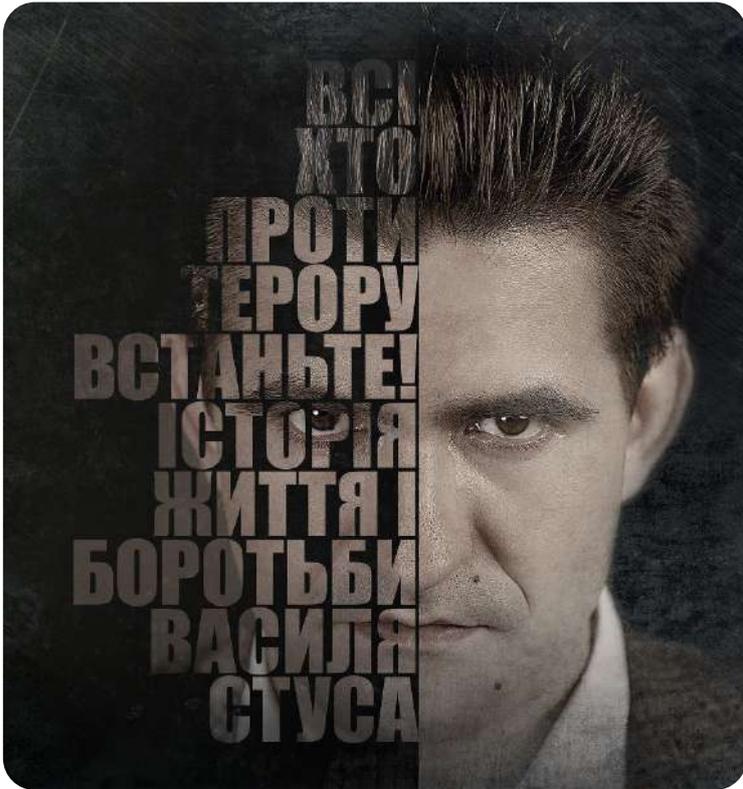

Кадр із фільму

на 3 нерівні частини, які розмежовуються закадровим голосом поета, а також рядками з його віршів. Перша частина має назву «Київ» та стосується його життя, знайомства з майбутньою дружиною Валентиною Попелюх; демонструє зірваний працівниками міліції вечір пам'яті Василя Симоненка. Разом із друзями-однодумцями Василь Стус кидає виклик тоталітарній системі. У цій частині фільму вражає епізод, коли Василь Семенович стає свідком самоспалення учасника українського руху опору Василя Макуха та розуміє, що боротьба неминуча. У цей час його виключають з аспірантури Академії наук, через що чоловік втрачає не лише можливість торчої самореалізації, а й джерело доходів. Він влаштовується працювати кочегаром, та й звітти його виганяють, адже «не личить філологу з дипломом брудною роботою займатися».

Від самого початку вражає, як люди поруч із Василем гуртуються та тримаються одне одного. Алла Горська, Михайлина Коцюбинська, Левко Лук'яненко, Іван Дзюба, Світлана Кириченко, Юрій Бадзьо – близькі друзі публіциста, які попри всі тяжкі хвилини життя ні на мить не зрадили своїй ідеї. Вони були такими, немов у кінокартині про трьох мушкетерів: «Один – за всіх та всі – за одного!».

Друга частина фільму починається зі сцени, як уже одружений чоловік і тато маленького синочка завершує написання збірника й дізнається про вбивство близької людини – художниці та борчині за незалежність Алли Горської. Ця частина стрічки має назву «Суд» і є найкоротшою. Після смерті Горської заарештували й самого Василя. Основні події розгортаються під час судового засідання, на якому «підставні» свідки підтверджують факт злочинної діяльності Стуса. Крім невідомих «брехунів», до зали запросили й Михайлину Коцюбинську, яка спростувала обвинувачення щодо публіциста.

Незважаючи на аргументи свідка Коцюбинської та через «нульову» роботу «захисту» вищезгаданого Медведчука, Василя Семеновича ув'язнили до 10 років суворого режиму без можливості відвідувань.

Цікаво було спостерігати, як протягом фільму режисери ніби переносили глядача у ті 60–80-ті роки, де демонструвалися сцени весняного сонячного Києва й хроніки з життя тодішніх людей. Це насправді зачаровувало, бо особисто мені цікаво занурюватись у той – для одних чудовий, а для інших жорстокий та безжалісний – час. Таких фрагментів протягом усього фільму досить багато, й вони дають можливість побачити життя ніби зсередини.

Частина третя – «Віра». Доволі двозначна назва, бо глядач має сам зрозуміти, стосується вона віри в людей та свободу чи все ж таки полковника КДБ Віри Холод. Ця частина фільму яскраво демонструє все те, що має назву «радянська влада». Деякі фрагменти викликають нестерпну лють від страшної несправедливості людського життя. На початку цієї частини Стус згадує, як працював учителем української мови в Горлівці та відчував утиск та зневіру з боку батьків його учнів, які забороняли дітям вивчати рідну мову. Саме тому він продовжував боротьбу за все українське, навіть перебуваючи в засланні.

Василь Стус знаходився вже 5 років у пермському таборі особливого режиму (виправно-трудоий «заклад») ВС-389/36 у селі Кучино. І навіть у таких складних умовах він знайшов близьких за духом людей – представників різних національностей, які щиро прагнули, аби Стус став відомим на всю Європу письменником, у чому всіляко йому допомагали. Співкамерник Арсен, якого в кінці фільму чекала трагічна доля, обожнював, як Василь читав свої творіння, та запам'ятовував вірші, навіть не знаючи української! Товариші настільки любили та поважали Стуса, що, ризикуючи своїм життям, передали цивільному останній збірник Василя Семеновича «Птах душі». Проходячи повз камеру Стуса номер 4, його товариш крикнув «Птиця на свободі», після чого письменник почав вірити в краще.

Події розгортаються в той час, коли до правління країною приходить Михайло Горбачов, на меті в якого була демократія та полегшення долі український творців. Дізнавшись, що кандидатуру Стуса подали на Нобелівську премію, у фільмі з'являється та сама полковник КДБ Віра Холод із певним завданням. Від імені вищого керівництва вона пропонує Стусу угоду: він підписує лист, у якому визнає всі свої «помилки». Цей лист міг дискредитувати Василя, аби талановитий письменник не отримав Нобелівської премії, яку пан Горбачов мріяв отримати замість Стуса. Наскільки я зрозуміла, сам письменник не знав щодо дискредитації та вже майже підписав необхідні папери, але...

Але майор Журавльов разом з лейтенантом Кузнєцовим вирішили піти проти наказів полковника Холод та таємно вбити Стуса. Їм це вдалося, проте ціну за злочин вони заплатили дуже високу...

Під час перегляду картини та після, коли я читала відгуки про фільм, у мене виникли певні розбіжності. Режисер Бровко та сценаристи Дзюба та Кірсанов дещо заплутали глядача у хронології та не зробили акцент на тому, де був Василь Стус цілих 10 років! Якщо у 1968-му його заарештували, то, спираючись на картину, суд відбувся аж у 1980-му. Виходить, що людина цілих 12 років чекала вироку?

Те ж саме стосується його сина, який регулярно отримувал листи від батька, через які серце защемляє... Під час сцени з арештом хлопчику було рочки 3, це 1968-ий рік, а у фінальній сцені, ніби-то у 1985-му році, – приблизно 13. Тобто за підрахунками це має бути повнолітній хлопець, і аж ніяк не школяр...

Такі неточності дають змогу замислитися та ще раз перечитати біографію Героя України Василя Стуса, заглибитись у його складне поневолене життя. За допомогою цього кінопроєкту можна дізнатися про певні епізоди життєвого шляху письменника, адже художній фільм «Заборонений» частково відзнятий на підставі документальних свідчень із книги Вахтанга Кіпіані «Справа Василя Стуса».

Створюючи цю публікацію, я навмисно не додала деякі ключові епізоди, аби зацікавити вас переглянути цей фільм та зробити власні висновки. Дуже цікаво, чи вважаєте ви, що Віра Холод могла кохати Василя, або ж вона просто прагнула будь-яким чином врятувати власну кар'єру?

Ірина Обухова

***

Вже друга весна минає,
А в мене ще й досі лютий...
І пух надворі кружляє,
Дощем і страхом окутий.
Немає ні дня покою,
Тривоги весь час лунають...
Коли ж це скінчиться, Боже?
Люди до війни зникають.
Вже звикли до тих прильотів,
До горя людського звикли,
До БПЛА польотів,
До збою мереж роботи.
Так хочеться вийти з дому,
Гуляти собі і знати,
Що більше не мокнуть в окопах
Десь неподалік солдати,
Що сплять всі в комфорті, в ліжках,
Не в спальниках, не в бліндажах,
Що в спокої наша країна,
Що пережили цей жах.
Боронь же, Господь, солдатів,
Дай мужності, дай їм сили.
Пораним дай здоров'я,
Покою тим, що відлетіли...
Дай відбудувать країну,
І дітям – щасливу долю.
Дай жити під мирним небом
І точно «ніколи знову...».

***

Коли іду, тримаючи в своїй руці
Твою маленьку ручку, я щаслива!
І поцілунки твої на моїй щоці
Дають мені відчути крила!
Коли гуляємо, з тобою ідучи,
І ти щебечеш щось, як соловейко,
Я розумію, що найщасливіша на Землі,
Що я – твоє, а ти – моє серденько!
Минуть роки, ти виростеш, підеш
В життя доросле,
Станеш юнаком, а потім – чоловіком.
Та, сподіваюсь, і для мене час знайдеш
Під час мандрівки цим великим світом!
А зараз же, тримаючи в руці
Твою маленьку ручку, я радію.
Гуляючи з тобою навесні,
З думками про майбутнє
І про наші мрії.

***

І знову, після «мертвої» зими,
Все ожило, і квітне, і радіє!
Але вже стали іншими всі ми
І маємо одну на всіх велику мрію!
Колись закінчиться і ця страшна війна,
Колись не чути тривог посеред ночі,
Одне життя, й країна в нас одна,
Як мамині, на все життя, єдині очі.
Повернемо дітей, мир в дім, в свої думки,
Повернемо і спокій, рівновагу.
Та не повернемо, на жаль, вже ми
Тих, хто віддав життя,
Хто проявив відвагу.
Вернулася природі вся її краса,
Знов Україна квітне та палає...
Повернем мир, закінчиться війна.
Мина все в світі, геть усе минає...

StudPOL

Студентська газета
кафедри журналістики
Випуск: №26(68)

☎ Телефон редакції:
+38(061)769-8-463

✉ Електронна пошта:
studpol@ukr.net

Укладачі: С. А. Панченко, В. Л. Погребна,
Н. В. Островська.
Рецензенти: Г. М. Волинець, К. В. Єськова.
Головний редактор: О. Носок.
Редколегія: Д. Пилипенко, Ю. Роншина,
М. Башкатова, О. Носок, В. Швець,
Ю. Слободенюк, А. Заводюк, В. Єрьоменко,
І. Обухова, Я. Крижницький, Є. Федотова.
Комп'ютерна верстка та дизайн: О. Носок.

Затверджено на засіданні
кафедри журналістики.
Протокол №11 від
02.06.2023 року.

Редакція газети може не
поділяти думки авторів, але
залишає за собою право
на редагування матеріалів.

Ще більше цікавого контенту
від кафедри за QR-кодом.

zp.edu.ua/kafedra-zhurnalistyky

facebook.com/groups/171016193493608

journalism_nuzp

journalism_nuzp